
Vergaderjaar 1999–2000 Nr. 337

27 279 (R 1661)

Inter-Amerikaans verdrag inzake de bescherming en het behoud van zeeschildpadden, met Bijlagen; Caracas, 1 december 1996

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 augustus 2000

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 6 september 2000.

De wens dat het verdrag aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens een van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of door de Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen onderscheidenlijk van Aruba te kennen worden gegeven uiterlijk op 6 oktober 2000.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste en tweede lid, en artikel 5, eerste en tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het op 1 december 1996 te Caracas totstandgekomen Verdrag inzake de bescherming en het behoud van zeeschildpadden, met Bijlagen (Trb. 1999, 45 en 2000, 49)¹.

Een toelichtende nota bij dit verdrag treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt voor de Nederlandse Antillen en Aruba gevraagd.

Aan de Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba is verzocht hogergenoemde stukken op 6 september 2000 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. J. van Aartsen

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

TOELICHTENDE NOTA

Algemeen

Op 1 december 1996 kwam te Caracas het Inter-Amerikaans verdrag inzake de bescherming en het behoud van zeeschildpadden tot stand.

Het verdrag bouwt voort op de bepalingen van het op 10 december 1982 te Montego-Bay tot stand gekomen Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83) en de op 3 maart 1973 te Washington tot stand gekomen Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantesoorten (Trb. 1975, 23).

Het verdrag is tot stand gebracht ter bescherming en voor het behoud van zeeschildpadden en hun natuurlijke leefomgeving in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika en het Caraïbische gebied.

Een groot aantal zeeschildpadsoorten wordt daar met uitsterven bedreigd. De zeeschildpad is een trekkend-diersoort en de bescherming ervan dient zich, vanwege die mobiliteit, uit te strekken over uitgebreide zee- en landgebieden. Het bijzonder belang van het verdrag is derhalve gelegen in de gezamenlijke aanpak van de verdragspartijen om de bescherming en het behoud van zeeschildpadden in hun natuurlijke leefomgeving na te streven.

Op de Nederlandse Antillen komen drie soorten zeeschildpadden veelvuldig voor, die daar ook hun eieren leggen. Het betreft de soorten genoemd onder 1, 2, en 4 in Bijlage I bij het verdrag.

De Nederlandse Antillen zijn partij bij het op 24 maart 1983 te Cartagena de Indias tot stand gekomen Verdrag inzake de bescherming en ontwikkeling van het mariene milieu in het Caraïbische gebied (Trb. 1983, 152). Voorts heeft de eerdergenoemde Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantesoorten inmiddels medegelding voor de Nederlandse Antillen gekregen, en is op 6 september 1999 inwerkinggetreden. Daarnaast is er adequate wetgeving ter bescherming van zeeschildpadden voorhanden: twee Landsverordeningen van de Nederlandse Antillen, te weten de Visserij Landsverordening (PB 1991, nr. 74) en de Verordening Grondslagen Natuurbeheer en Bescherming (PB 1998, nr. 49). Daarnaast zijn op de verschillende eilanden eilandsverordeningen mariene milieu van kracht die ook de bescherming van zeeschildpadden regelen.

Voor de Nederlandse Antillen heeft dit verdrag, naast de eerdergenoemde verdragen, een toegevoegde waarde en heeft het een aanvullend karakter. Het verdrag opent de mogelijkheid door middel van onderlinge samenwerking tussen verdragspartijen de noodzakelijke bescherming en het behoud van de natuurlijke omgeving ten behoeve van de zeeschildpad te bewerkstelligen.

Artikelsgewijze toelichting

In artikel I wordt voor de definitie van de zeeschildpad verwezen naar Bijlage I bij het verdrag. Hierin wordt uiteengezet om welke zeeschildpadsoorten het gaat, met de uitdrukkelijke vermelding dat de opsomming niet limitatief is aangezien niet alle landen gelijklopende benamingen voor de zeeschildpadsoorten bezigen. Twee benamingen in het Nederlands zijn daar ook opgenomen.

De doelstelling van het verdrag wordt genoemd in artikel II van het verdrag en betreft het bevorderen van de bescherming, het behoud en het herstel van zeeschildpadpopulaties en hun natuurlijke leefomgeving. In ogenschouw moet worden genomen in hoeverre een verdragspartij eventueel hieraan kan bijdragen gezien het ontwikkelingsniveau op milieu-, sociaal-economisch en cultureel terrein.

In artikel III wordt de geografische reikwijdte van het verdrag bepaald. Deze strekt zich uit over de landsgebieden in Noord-, Midden-, en Zuid-Amerika en de zeegebieden van de Atlantische Oceaan, de Caraïbische Zee en de Stille Zuidzee waar de verdragspartijen overeenkomstig het eerdergenoemde Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee competentie en jurisdictie kunnen uitoefenen over in de zee levende dieren.

De Koninkrijksdelen oefenen in hun respectieve territoriale zeeën de volledige rechtsmacht uit. In de op de territoriale zeeën aansluitende visserijzone, die op grond van de Machtigingswet Instelling Visserijzone (Stb. 1977, 345) bij KB van 6 juli 1993 is ingesteld voor de Nederlandse Antillen en Aruba (Stb. 1993, 409) oefenen de Nederlandse Antillen en Aruba de uitsluitende rechtsbevoegdheid uit ten aanzien van visserij-aangelegenheden, in overeenstemming met het gewoonterechtelijk zeerecht. Zodra de regering van de Nederlandse Antillen, dan wel de regering van Aruba daartoe het initiatief neemt zal een aanvang worden gemaakt met het instellen van een Exclusieve Economische Zone voor die landen. Het verdrag zal dan ook van toepassing kunnen zijn op dit zeegebied.

In artikel IV worden categorieën van maatregelen uiteengezet die de verdragspartijen dienen te nemen ter voorkoming van activiteiten die het bestaan van zeeschildpadden bedreigen zoals het doden van, of handel drijven met zeeschildpadden, met inbegrip van de eieren die zij leggen. De systematiek van de Antilliaanse wetgeving is zo opgebouwd dat de Landsverordening Grondslagen Natuurbeheer en Bescherming die zaken regelt die tot de algemene landsbelangen worden gerekend. In de eilandenverordeningen worden specifieke beschermende maatregelen geregeld. Geldend Nederlands-Antilliaanse wetgeving verbiedt het vangen en doden van zeeschildpadden zoals ook wordt bepaald in artikel IV, tweede lid, onder a, en het derde lid van het verdrag. Daarnaast zijn wijzigingen in de Landsverordening Grondslagen Natuurbeheer in voorbereiding om directe uitvoering te geven aan het verdrag, om een bepaling te wijden aan deze specifieke bescherming van zeeschildpadden. Voorts stelt het Visserijlandsbesluit (PB 1992, no. 108) een verbod in om in de visserijzone en de territoriale zee te vissen op alle soorten zeeschildpadden. Tenslotte zijn er eilandverordeningen die hetzij het vangen en doden verbieden (Verordening Marien Milieu Bonaire, AB 1991, no. 8; Rifbeheerverordening Curaçao, AB 1976, no. 48), hetzij het vangen van zeeschildpadden aan stringente voorschriften onderwerpen (Verordening Marien Milieu Sint Eustatius, AB 1996, no.3).

Tenslotte wordt in dit verdragsartikel verwezen naar Bijlage II bij het verdrag, waarin een illustratieve omschrijving is opgenomen van de maatregelen die verdragspartijen dienen te nemen ten behoeve van de bescherming, het behoud en het herstel van de zeeschildpadpopulaties. Op de Nederlandse Antillen zijn maatregelen genomen in verband met de bescherming van zeeschildpadden tegen menselijke activiteiten en daarnaast ook hun habitats. Op Curaçao zijn de bekendste locaties waar zeeschildpadden eieren leggen, langs de noordwest kust, in beheer gegeven aan een natuurbeheerorganisatie. Het belangrijkste leggebied voor de Karetschildpad (*Eretmochelys imbricata*) op de Nederlandse Antillen, het eiland klein Bonaire, aangekocht door het eilandgebied

Bonaire, is onlangs grotendeels gefinancierd met Nederlandse gelden. Doel van deze aankoop is het veiligstellen van de natuur van dit eiland, waaronder de legstranden van de zeeschildpadden. Voorts wordt verwezen naar Bijlage III bij het verdrag, waarin de kwaliteitseisen worden uiteengezet waaraan visnetten dienen te voldoen, zodat zeeschildpadden niet tijdens het vissen worden gevangen. Regelgeving inzake de garnalenvisserij en de in dat kader te treffen bijzondere voorzieningen die volgen uit de verdragsbepalingen, het gebruik van een zogenoemd «turtle excluder device», zijn niet relevant voor de Nederlandse Antillen. Er zijn geen gebieden in de Nederlands-Antilliaanse territoriale wateren of visserijzone waar vanuit schepen op garnalen wordt gevist met gebruik van trawl-netten. Garnalen worden gevist in ondiepe wateren. Er wordt geen gebruik gemaakt van trawl-netten bij de garnalenvangst op de Nederlandse Antillen, zodat deze schepen (onder de Nederlands-Antilliaanse vlag) ook niet in aanmerking zullen komen om elders garnalen te vissen.

De verdragspartijen dienen geregeld bijeen te komen om de voortgang van het verdrag te bespreken (artikel V). Artikel VI voorziet in de instelling van een secretariaat ten behoeve van uitvoerende werkzaamheden in het kader van het verdrag.

Ingesteld worden een commissie van overleg (artikel VII) en een wetenschappelijke commissie (artikel VIII). De commissie van overleg evalueert jaarrapportages en verwerkt relevante informatie die haar wordt aange-reikt, voor de toepassing van het verdrag. De wetenschappelijke commissie doet biologisch onderzoek naar en bestudeert de impact van bijvoorbeeld de zeevisserij, voor zeeschildpadden. Beide commissies kunnen aanbevelingen doen aan de verdragspartijen ter implementatie van het verdrag.

In artikel IX wordt door middel van toezichthoudende programma's, die de verdragspartijen dienen in te stellen, de daadwerkelijke toepassing van de eerder genoemde maatregelen (artikel IV) bewaakt en artikel X ziet toe op de nakoming ervan. Het opstellen van een jaarrapportage door de verdragspartijen (artikel XI) beoogt aan het hiervoorgaande bij te dragen. Bijlage IV bevat de criteria waaraan een jaarrapportage dient te voldoen.

Artikel XII bepaalt dat verdragspartijen door middel van bilaterale en multilaterale samenwerking de doelstellingen van het verdrag dienen te realiseren. Daarnaast dienen verdragspartijen hun activiteiten te coördineren met mondiale, regionale, of subregionale internationale organisaties (artikel XIV).

Bij de implementatie van het onderhavige verdrag dienen de verdragspartijen in overeenstemming te handelen met de bepalingen die voortvloeien uit de op 15 april 1994 te Marrakesh tot stand gekomen Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (Trb. 1995, 130) (artikel XV). Bij de beslechting van geschillen over de uitleg of toepassing van de verdragsbepalingen worden onder andere de relevante bepalingen in het voornoemde Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83) betrokken (artikel XVI).

Artikel XXVI geeft regels voor het wijzigen van de bijlagen, die een integrerend deel van het verdrag vormen. Zij kunnen worden beschouwd als zijnde van uitvoerende aard. Wijziging van bijlagen behoeft op grond van artikel 7, onderdeel f, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen dus niet de goedkeuring van de Staten-Generaal, tenzij deze zich thans terzake het recht van goedkeuring voorbehouden.

Eventuele financiële gevolgen voortvloeiend uit de uitvoering van het verdrag, zullen worden gedragen door de Nederlandse Antillen. De financiële verplichtingen worden aangemerkt als inspanningsverplichtingen en naar het zich thans laat aanzien kan niet met precisie worden aangegeven om wat voor eventuele bedragen het zal gaan. Het zal in elk geval niet om substantiële bedragen gaan.

Het verdrag is thans bekrachtigd door drie landen te weten, Brazilië, Peru en Venezuela.

Koninkrijkspositie

De regering van de Nederlandse Antillen heeft te kennen gegeven dat het wenselijk is dat het verdrag voor de Nederlandse Antillen zal gelden. De regering van Aruba bestudeert de wenselijkheid van gelding voor haar land. Teneinde het mogelijk te maken dat wanneer de regering van Aruba medegelding wenselijk zal achten die medegelding direct tot stand wordt gebracht, wordt de goedkeuring voor de Nederlandse Antillen en Aruba gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. J. van Aartsen